

§42 Årsrapport 2024, bygg- och miljönämnden – BMN-2025-92.

Beslut

Bygg- och miljönämnden godkänner upprättad årsrapport för bygg- och miljönämnden 2024, samt sänder den vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Ärendet

Bygg- och miljöförvaltningen har upprättat ett förslag till årsrapport 2024 för bygg- och miljönämndens verksamhet. Förutom en sammanställning av det ekonomiska utfallet finns i årsrapporten också en redogörelse för måluppfyllelse, verksamhet, ekonomi samt intern kontroll under året.

Förvaltningens förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden godkänner upprättad årsrapport för bygg- och miljönämnden 2024, samt sänder den vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Årsrapport 2024, bygg- och miljönämnden, bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26

-Årsrapport 2024, bygg- och miljönämnden, rapport

Skickas till

Kommunstyrelsen

Ekonomiavdelningen

Årsrapport nämnderna
Helår 2024
Bygg- och miljöförvaltningen

BOLLEBYGDS
KOMMUN

Dnr: BMN 2025/92

Årsrapport 2024, bygg- och miljönämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Uppföljning av nämndens mål och nyckeltal	5
1.1 Företagande	5
<i>Förvaltningarnas och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras.....</i>	<i>5</i>
<i>Kommunen ska ha en god dialog med invånare, företag och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet.</i>	<i>6</i>
<i>Genom rådgivning och information skapas goda förutsättningar för att lagstiftningens ändamål tillgodoses.....</i>	<i>7</i>
1.2 Personalförsörjning – attraktiv arbetsgivare	8
<i>Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras</i>	<i>8</i>
<i>Stärka kommunens kompetensförsörjning genom verksamhetsutveckling med fokus på digitalisering.....</i>	<i>9</i>
1.3 Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö	10
<i>Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.</i>	<i>10</i>
1.4 Sammanställning för måluppfyllelse	10
Ekonomi	12
1.5 Budget och budgetändringar.....	12
1.6 Resultat och prognos, övergripande	12
1.7 Resultat och prognos, per verksamhet	13
1.8 Prognoserna under året, samt eventuella åtgärder	13
Medarbetare	14
1.9 Personalstatistik	14
Då förvaltningen är liten, med få medarbetare, redovisas personalstatistiken på en mer övergripande nivå jämfört med övriga förvaltningar.	14
1.10 Kompetensförsörjning	14
1.11 Mångfald och jämställdhet.....	15
1.12 Arbetsmiljö och hälsa	15
Årets verksamhet i övrigt	16

Internkontroll	19
1.13 Nämndens internkontrollplan	19
1.14 Övriga delar i internkontrollen.....	20

Sammanfattning

Beslut om ny organisation har tagits och ny organisation trädde i kraft 1 jan 2024. Detta innebär att förvaltningen och nämnden är ny. Bygg- och miljönämndens verksamhet är till för kommunens invånare, företagare, besökare samt övriga aktörer och ska därför präglas av god service, hög tillgänglighet och ett gott bemötande. Målen i verksamhetsplanen syftar till att stödja detta.

Av kommunfullmäktiges övergripande mål är det sex mål som riktar sig till Bygg- och miljönämnden. Nämnden gör bedömningen att fem av sex mål uppnås, ett av målen bedöms som delvis uppnått.

Under december 2023 genomförde länsstyrelsen tillsyn av nämndens verksamhet (dåvarande samhällsbyggnadsnämnd) utifrån miljöbalken. Länsstyrelsen har som tillsynsvägledande myndighet enligt miljöbalken ett ansvar att följa upp, utvärdera och samordna kommunernas operativa tillsyn. En revisionsrapport har lämnats till nämnden, som bemött de avvikelser som noterats. Ett föreläggande med krav på åtgärder riktades under slutet av året mot bygg- och miljönämnden utifrån revisionen.

Livsmedelsverket har beslutat om och inför under 2024 en ny riskklassningsmodell för livsmedelsverksamheter. Det innebär att alla livsmedelsföretag behöver lämna in nya uppgifter och klassas om för att följa de nya reglerna. Arbetet är påbörjat men har tagit tid då framför allt arbetsområdet tobak/alkohol/receptfria läkemedel behöver byggas upp. Under tidigare år har denna del av tillsynsverksamheten (alkohol/tobak) utförts av Borås Stad på uppdrag av dåvarande samhällsbyggnadsnämnden, det avtalet är under 2023 uppsagt och samverkan startar istället upp med Marks kommun.

Under året har en översyn av taxor genomförts. Nya taxor har tagits fram, taxor har indexerats upp, men ytterligare arbete med taxorna återstår.

Det ekonomiska utfallet visar ett positivt resultat om ca 0,7 mn kr.

Sjukfrånvaron ligger på 7,5 % per helår, siffran kan inte jämföras med samma period föregående år på grund av omorganisation. Kommunens totala sjukfrånvaro ligger på 7,2 %, dvs 0,3 procentenheter lägre för samma period.

Uppföljning av nämndens mål och nyckeltal

1.1 Företagande

Förvaltningarnas och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras.

Målet bedöms uppnås. Preliminära resultat finns att tillgå.

Verksamhetsmål	Indikatorer			
Öka i NKI; företagarnas helhetsbedömning av myndighetsutövningen (skala 0-100 i insiktsmätningen)	 Öka jämfört med utfall 2023	Utfall	Mål	Period
		71	57	2024
		56	54	2023
		53	52	2022
Öka i NKI i frågan om bemötande (insiktsmätning)	 Öka jämfört med utfall 2023	Utfall	Mål	Period
		84	66	2024
		65	56	2023
		55	54	2022

Öka i NKI; företagarnas helhetsbedömning av myndighetsutövningen (skala 0-100 i insiktsmätningen)

Nulägesbeskrivning

Nämnden har i augusti fattat beslut om en övergripande handlingsplan med fokus på “bemötande, “effektivitet”, information” och “kompetens”.

Bygg- och miljöförvaltningen har givits i uppdrag att utifrån inriktningsbeslut arbeta med fokusområdena och under året ta fram åtgärder utifrån en djupare analys av mätningen per myndighetsområde. Dessa områden väljs ut då de påverkar det totala NKI-värdet mer i viktningen av upplevelsen hos den sökande. Detta arbete har påbörjats men är aktiviteter över tid där även de "mjuka värdena" behöver synliggöras.

Dialog har tagits om resultatet och förslag till insatser i samband med att handläggare vid SKR deltagit vid nämndens sammanträde i maj för genomgång av resultatet.

En workshop har genomförts med nämnden med fokus på vilka myndighetsområden förvaltningen bör arbeta med framgent men även vad nämnden ser att förvaltningen behöver fokusera på utifrån revisionsrapport, denna del knyter an till hur företagare upplever myndighetsutövningen.

Påverkande faktorer

Det är flera områden och faktorer som påverkar, där även de "mjuka värdena" behöver tillmätas stor betydelse. Resurser för att möta behoven bedöms vara en viktig faktor för att

kunna öka i NKI, då företagen generellt är nöjda med att förvaltningen håller utlovade tidsramar men ändå är relativt missnöjda med att handläggningen tar tid. Den upplevda hanteringen av ärendena behöver möta den förväntansbild som sökanden har, men där förvaltningen behöver vara tydlig med och arbeta för att skapa rätt förväntningar och förståelse för handlägningsprocessen. Andra delar som påverkar är personalomsättning och struktur i arbetet.

Nämnden har fått information om resultatet för 2023 års insiktsmätning samt ett nuläge för inrapporteringsåret 2024. Resultaten för 2024 erhålls först våren 2025. En positiv trend kan anas (mätåret har inte stängts). Resultatet för år 2024 erhålles först våren 2025.

Ett NKI-värde om 62 till 69 räknas som Godkänt, 70 till 79: Högt, 80 eller högre: Mycket högt.

Med preliminära siffror som underlag, bedöms målet nås.

Öka i NKI i frågan om bemötande (insiktsmätning)

Nämnden har fått information om resultatet för 2023 års insiktsmätning samt ett nuläge för inrapporteringsåret 2024. Resultaten för 2024 erhålls först våren 2025. En positiv trend kan anas. Resultatet för år 2024 erhålles först våren 2025. Med preliminära siffror som underlag, bedöms målet nås. Se NKI-graderingen ovan.

Kommunen ska ha en god dialog med invånare, företag och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet.

Nämnden har inga beslutade understödjande mål; i stället bedöms aktiviteterna nedan stödja det politiska målet.

Servicefunktionen infördes, testades under en period och utvärderades. Det har av förvaltningen bedömts som att tillgängligheten minskade pga det ofta blev fler steg i kedjan för den som ville komma i kontakt med förvaltningen för att få svar på sin fråga eller hjälp i sitt ärende. Efter dialog med presidiet utvecklades servicefunktionen med dess styrda telefontider och handläggarna inom "miljö" har nu istället telefonerna öppna under hela arbetsdagen med undantag vid inspektioner, möten mm. "Bygg" har fortsatt fasta telefontider, men handläggarna har också telefonerna öppna. Administrativ personal har även de telefonerna öppna. Servicefunktionen var annars tänkt att vara ett komplement till de fasta telefontiderna, för att öka tillgängligheten. Under 2023-2024 har trycket in per telefon minskat.

NKI-värdet för tillgängligheten har ökat från 64 till 85 mellan året 2023-2024, och för effektiviteten har värdet ökat från 59 till 84.

Genom rådgivning och information skapas goda förutsättningar för att lagstiftningens ändamål tillgodoses.

Nämnden har inga beslutade understödjande mål; i stället bedöms aktiviteterna nedan stödja det politiska målet:

Innehållet på webbsidan ses över för att stödja:

Det är ett löpande arbete som pågår. Myndighetsområdet alkohol/tobak och receptfria läkemedel byggs upp på hemsidan efter att samverkan med Borås Stad sagts upp from 2024.

Processbeskrivningar ska finnas på hemsidan för de vanligaste ärendetyperna:

Arbete pågår med att utveckla information på hemsidan kring processbeskrivningar, ett arbete som alltid behöver ses över och vara pågående.

En "bank" med information byggs upp på hemsidan utifrån de vanligaste frågeställningarna som inkommer till servicefunktionen under året:

Denna aktivitet har utvärderats i samband med att servicefunktionen utvärderades. Ett tydligt mönster i frågeställningarna kunde då inte utläsas. Servicefunktionen har stängts ned. Ingen frågebänk har byggts upp men förvaltningen uppmärksammas på om något saknas eller upplevs otydligt och försöker att möta behoven genom tydligare information, tex via hemsidan eller direktutskick per mail/brev.

Tillgängligheten till servicefunktionen mäts om möjligt, förvaltningen undersöker ev. tilläggstjänst för att kunna mäta väntetid och antal inkomna samtal; dvs. tillgängligheten: Servicefunktionen har stängts ned. I nuläget bedöms antalet inkommande samtal kunna hanteras utan negativ påverkan på tillgängligheten. Att mäta väntetid är en tilläggstjänst som kostar, vilket inte bedöms skäligt i nuläget att arbeta vidare med.

NKI-värdet ligger på 75 kring hur nöjda företagare var totalt sett med informationen i sitt ärende. En ökning från 58 för mätåret 2023.

Planera för en öppet hus-aktivitet att genomföras kring ett visst tema eller t.ex. tillsammans med plan- och exploatering:

Förvaltningen delar vid möten med byggherrar/exploatörer för att kunna ge input utifrån bygglovsaspekten i ett tidigt skede i planarbeten. Plan- och exploateringsavdelningen efterfrågar ibland bygglovshandläggares medverkan och stöd.

Synliggöra möjligheten till stöd, eller ordna en aktivitet, när det gäller energifrågor genom energi- och klimatrådgivare.:

Ett samverkansavtal har tecknats med Borås stad kring energi- och klimatrådgivningen, vilken är kostnadsfri för de som bor och verkar i kommunen. Aktiviteter planeras genom avtalssamverkan med flera kommuner. Information om kontaktvägar samt tips kring energi- och klimatfrågor finns på hemsidan.

Energi- och klimatrådgivningen (EKR) har under 2024 fullföljt de åtagande som Energimyndigheten har som grund för beviljat stöd. Energirådgivningen genomförs i samverkansavtal med Härryda, Vårgårda, Herrljunga och Borås kommun.

Energimyndigheten finansierar EKR och kraven från Energimyndighetens sida är att EKR ska ge rådgivning till privatpersoner, föreningar och företag. EKR ska ha genomfört minst 250 rådgivningar (inom kommunsamarbetet), under 2024 har EKR genomfört 546 rådgivningar under 2024.

Det lokala målet i Bollebygd är 15 rådgivningar och resultatet 2024 är 34 rådgivningstillfällen i Bollebygd. Föreläsning är genomförd i Bollebygds kommun under året, de vanligaste frågorna handlar om solceller och/eller värmesystem, en trend som stämmer överens med andra kommuner också.

De kvalitativa målen är att hålla en hög servicenivå, korta svarstider och rätt kompetens till rådsökande. Detta har resulterat till att rådgivarna får fler rådsökande eftersom de rådsökande tipsar varandra om att ta kontakt med dem.

1.2 Personalförsörjning – attraktiv arbetsgivare

Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras

Aktiviteter:

Kompetensförsörjningsplan tas fram utifrån verksamhetsbehov:

En kompetensförsörjningsplan är påbörjad utifrån verksamhetsbehov. Kompetensrosor utgör underlag och tas fram utifrån nämndens tillsynsplan (som revideras inför 2025) för att kunna möta behovet utifrån respektive medarbetare men även sett till hela förvaltningen. Förvaltningens medarbetare ska ha relevant utbildning och erfarenhet för de uppgifter som ska utföras. Som en uppstart i arbetet har en workshop hållits med nämnden kring olika fokusområden.

Medverka i det kommunövergripande arbetet med att stärka varumärket:

Förvaltningen, genom chefsdialog, har medverkat i dialog och analys i det kommunövergripande arbetet med att stärka varumärket.

Ta emot praktikanter, LIA och medverka i relationsbyggande insatser, riktat till blivande arbetskraft.

LIA-praktikanter tas emot, dvs riktat till blivande arbetskraft. Det bedöms givande för både praktikant och förvaltning. Förvaltningen har sett en fördel i att ta emot två praktikanter samtidigt, under LIA-perioder. Denna aktivitet stärker även varumärket.

En medarbetarenkät har genomförts inom kommunen under våren. En handlingsplan har tagits fram utifrån resultatet i medarbetarenkäten. Denna följs upp.

På APT följs årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM), med punkter som innefattar SAM och personalfrågor i övrigt. Under november månad flyttade förvaltningen till andra lokaler, tillsammans med medarbetare inom plan- och exploatering. Utvärdering av organisationsförändringen är genomförd utifrån risk- och konsekvensanalys.

Verksamhetsmål	Indikatorer			
Medarbetare rekommenderar Bollebygds kommun som arbetsgivare	 Målvärde 75%	Utfall	Mål	Period
		58 %	75 %	2024
		65 %		2023
Hållbart medarbetarengagemang Öka	 Öka	Utfall	Mål	Period
		73 %	73 %	2024
		72 %		2023

Medarbetare rekommenderar Bollebygds kommun som arbetsgivare

Målet har inte uppnåtts. Värdet utgår från medarbetarenkät genomförd under februari 2024, med föregående mätning (under 2023) som ett utgångsvärde. En omorganisation genomfördes inför mätåret 2024, då bygg- och miljö blev en egen förvaltning. En ny medarbetarenkät har skickats ut under februari 2025.

Hållbart medarbetarengagemang

Siffran för hållbart medarbetarengageman har ökat från 72 till 73 %, en siffra som bygger på svar som lämnades under februari 2024 då förvaltningen var ny efter organisationsförändringen. Ny medarbetarenkät har nyligen skickats ut.

Förutsättningar, såsom effektiva

rutiner/mallar/handläggningsprocesser/utvecklingsarbete/tydliga

ansvarsområden/struktur, dvs förutsättningar för att hinna med hela uppdraget lyfts in som ett stort område att utveckla. Ett arbete med strukturer och mallar påbörjas under 2025. En översyn är även pågående kring att rensa i äldre mappstruktur för att lättare finna nu gällande styrdokument.

En handlingsplan är upprättad i dialog med medarbetare inom förvaltningen, efter genomförd analys av medarbetarenkäten. Denna plan har följts upp.

Stärka kommunens kompetensförsörjning genom verksamhetsutveckling med fokus på digitalisering.

Nämnden har inga beslutade understödjande mål; i stället bedöms aktiviteterna nedan stödja det politiska målet:

Open E; e-tjänster införs och utökas successivt:

Arbetet med införandet av e-tjänster har pågått under året, men förvaltningen har varit beroende av att kommunstyrelseförvaltningen haft tid att driva projektet framåt. Efter ett

omtag under sen höst, finns nu (februari 2025) förutsättningar för förvaltningen att arbeta vidare med själva införandet (vissa tekniska injusteringar finns kvar att göra i verksamhetssystemet dock). Att frigöra tid bedöms som viktigt för att kunna stärka kvalitets- och utvecklingsarbetet.

Förvaltningen undersöker möjligheten att använda digital brevlåda (Kivra) för myndighetsärenden:

Förvaltningen har testkört KIVRA i några ärenden och möjlighet finns nu att använda digital brevlåda. Införandet av digital post är en service till medborgarna i första hand. Kommunikationen blir säkrare med digital post. KIVRA används för den invånare som själv gjort det aktiva valet att ta emot post digitalt. Införandet innebär en tidsbesparing för förvaltningen. E-tjänsterna kommer att innebära att anmälningar och ansökningar håller högre kvalitet (då e-tjänsten stödjer den sökande vid ifyllandet) och kompletteringar inte behöver ske i samma utsträckning och tid kan läggas på annat. Denna insats bör avlasta förvaltningen.

En ny mötesplattform har införts för nämndprocessen (klart februari 2025).

1.3 Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö

Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.

Målet bedöms uppnås genom att aktiviteter genomförs som stödjer målet.

Intern energiutbildning:

Energiutbildning internt (kommunövergripande insats) har genomförts.

Möjlighet finns att lägga fokus på energi i tillsynsarbetet (internt/externt) om nämnden prioriterar upp det området i tillsynsplanen.

I lagstiftningen, genom nämndens lovgivning samt tillsyn mm finns fokus på energifrågan vid handläggning.

Energiutbildning internt (kommunövergripande insats) har genomförts. För förvaltningen har denna kompetenshöjande insats inom organisationen inte givit mervärden då kunskapsnivån upplevdes som lågt satt. Förvaltningens medarbetare arbetar med frågan på daglig basis.

Nämnden har inte prioriterat detta område som specifik insats i tillsynen, men det finns med i lagstiftningen vid handläggning.

1.4 Sammanställning för måluppfyllelse

Inom mål med huvudrubrik "Företagande" bedöms målen uppnås då aktiviteter genomförs som stödjer det övergripande målet samt att Insiktsmätningens preliminära resultat visar på en förbättring sedan föregående mätning, både totalt men även med fokus på bemötande.

Årsrapport nämnderna
Helår 2024
Bygg- och miljöförvaltningen

Inom mål med huvudrubrik ”Personalförsörjning”. Inom detta område bedöms målet nås delvis, detta då medarbetarenkäten visar att det inte skett någon större förflyttning när det kommer till hållbart medarbetarengagemang samt om man som medarbetare rekommenderar Bollebygds kommun som arbetsgivare. En ny medarbetarenkät har nyligen skickats ut, resultatet som rapporteras i årsrapporten avser februari 2024 då förvaltningen var nybildad.

Inom mål med huvudrubrik ”Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö” bedöms målet stödjas genom de aktiviteter som genomförs. Inom den lagstiftning som nämnden arbetar utifrån, finns även dessa frågor med vid prövning och tillsyn.

Ekonomi

1.5 Budget och budgetändringar

Ursprunglig ram 2024	10,6
Lönerevision	0,3
Total	10,8

*Avrundningar förekommer i tabellen
Belopp i mnkr.*

1.6 Resultat och prognos, övergripande

	Helår 2024			Helår 2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Förrätn.- & granskningsavgifter	2,8	3,0	-0,2	3,1
Övriga intäkter	0,1	0,0	0,1	0,2
Summa intäkter	2,9	3,0	-0,1	3,3
Bostadsanpassningar/bidrag	-1,1	-2,8	1,7	-2,8
Köpt verksamhet	-0,1	0,0	0,0	-0,1
Personalkostnader	-10,7	-10,6	-0,1	-8,5
Övriga kostnader	-1,2	-0,5	-0,7	-0,6
Kapitalkostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-13,0	-13,8	0,8	-12,0
Nettokostnad	-10,1	-10,8	0,7	-8,7

*Avrundningar förekommer i tabellen
Belopp i mnkr.*

Det gångna året har brutit trenden avseende kostnaderna för bostadsanpassningar. Under 2023 kostade bostadsanpassningarna 2,8 mnkr. Under 2024 kostade de 1,1 mnkr vilket har en kraftig effekt på nämndens resultat med tanke på att budgeten lades efter föregående års nivå.

Även om trenden pågått hela året har det varit svårt att prognostisera kostnaderna för bostadsanpassningarna. Avvikelserna på intäkter och personal bedömdes också bli större vilket gjort att diskrepansen mellan prognos och resultat är så pass stor.

Resultatet för 2024 visar att bostadsanpassningarna har en väsentlig påverkan på såväl nämndens som kommunens ekonomi – och volatiliteten i posten bör tas särskild hänsyn till i budgetarbetet för kommande år.

1.7 Resultat och prognos, per verksamhet

	Helår 2024			Helår 2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
Nämnden (politisk verksamhet)	-0,6	-0,7	0,1	0,0
Bygg- och miljöenheten	-9,6	-10,2	0,6	-8,7
Totalt	-10,1	-10,8	0,7	-8,7

*Avrundningar förekommer i tabellen
Belopp i mkr.*

1.8 Prognoserna under året, samt eventuella åtgärder

	februari	april	augusti	oktober
Prognos för helårsresultatet	-0,7	-0,7	0,0	0,3

Som nämnt under avsnitt 3.2 har prognoserna under året förändrats till följd av bostadsanpassningarna. I prognosutvecklingen syns hur förhållandet mellan minskade intäkter och personalkostnader än budgeterat (1) och bostadsanpassningar (2) förändrats.

Medarbetare

1.9 Personalstatistik

Perioden innevarande år			
	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda			13
Andel tillsvidareanställda (%)			100 %
Antal visstidsanställda			
Andel visstidsanställda (%)			
Antal timavlönade (timmar)			
Övertid/fyllnad/mertid (tim)			
Andel tillsvidare m. heltid (%)			100 %
Sjukfrånvaro (%)			7,5 %
Sjukfrånvaro över 59 dagar (%)			35,2 %

Då förvaltningen är liten, med få medarbetare, redovisas personalstatistiken på en mer övergripande nivå jämfört med övriga förvaltningar.

1.10 Kompetensförsörjning

Tillsynsmyndigheterna har behov av att tillsynspersonalen har relevant kunskap, kompetens och erfarenhet för att kunna hantera de tillsynsobjekt som finns inom myndighetens ansvarsområden. Enligt miljötillsynsutredningen, SOU 2017:63, saknas idag konkreta krav på vilken kompetens som tillsynsmyndigheterna ska ha tillgång till för att kunna utföra myndighetsuppdraget effektivt. Det finns inte heller på annat sätt specificerat vilken kompetens myndigheten bör ha tillgång till. Av 1 kap. 9 § miljötillsynsförordningen (2011:13) framgår att statliga tillsynsmyndigheter ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och att myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor, men det framgår inte vilken behörighet eller kompetens personalen behöver. Bygg- och miljönämnden, såsom tillsynsmyndighet, behöver säkerställa att de tjänstepersoner som anställs erhåller den kompetens som krävs för att kunna utöva tillsynen rättssäkert och effektivt. Vid hög personalomsättning är detta en utmaning. En kompetensförsörjningsplan tas fram utifrån verksamhetsbehov. Kompetensrosor utgör underlag och tas fram utifrån nämndens tillsynsplan för att kunna möta behovet utifrån respektive medarbetare men även sett till

hela förvaltningen. Förvaltningens medarbetare ska ha relevant utbildning och erfarenhet för de uppgifter som ska utföras.

Grundläggande juridisk kompetens behöver säkerställas framåt inom området förvaltningsrätt. Kompetens behöver säkras inom tillsynsmetodik samt kommunikation och bemötande.

Rätt kompetens på rätt plats skapar bra kvalitet i verksamheten. Att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna är betydelsefullt. En kontinuerlig kompetensutveckling förs dialog om inom röda tråden och förvaltningen arbetar med kompetensutveckling för att möta behov och krav.

Uppdraget att utföra operativ tillsyn samt hantera myndighetsuppdraget är komplext och omfattande. Det ställer därför stora krav på nämnden och förvaltningens medarbetare som behöver upprätthålla tillräcklig kompetens för att klara uppdraget. Det komplexa i uppdraget är att behovet av specialistkompetens blandas med behov av en mer allmän utredar-, samhällsplanerarkompetens. Utöver detta behövs också både kunskap och inte minst erfarenhet från förvaltning och myndighetsutövning. Dagens tillsynsarbete ställer också krav på planering, dokumentation m.m. Inspektörsyrket är ett yrke som rymmer utmaningar i form av de man möter i sin myndighetsroll, vilket ställer krav på kompetens och erfarenhet i form av bemötande. En plan tas fram för insatser.

1.11 Mångfald och jämställdhet

Arbete sker bland annat genom verktygen medarbetarenkät och framtagande av handlingsplan samt dialog i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

1.12 Arbetsmiljö och hälsa

En handlingsplan utifrån medarbetarplanen är framtagen. Fokus ligger på aktiviteter och åtgärder så att medarbetare ser sina delar av helheten i syfte att finna stödjande aktiviteter i ärenden och projekt men även för att skapa en delaktighet. Arbetsmiljön har betydelse för både hälsan och sjukfrånvaron. Genom bland annat röda tråden uppmärksammar medarbetare sin chef om de inte mår bra. Chefen ska agera på tidiga signaler på ohälsa. En väl fungerande dialog mellan chef och medarbetare är en mycket viktig del i den goda arbetsmiljön och utifrån det fortsätter arbetet genom uppföljningsmodellen Den röda tråden. Under perioden har samverkan skett kring flytt till nya lokaler och utvärdering kommer att ske under ett APT i mars 2025. Utvärdering av organisationsförändringen har skett, vilken visar på att upplevelsen är att organisationens uppbyggnad, med egen nämnd i myndighetsuppdraget är tydligare än den organisation som lämnades. Medarbetare inom plan- och exploateringsavdelningen samt bygg- och miljöförvaltning har fortsatt nära till varandra i de nya lokalerna, vilket upplevs positivt. Förvaltningen ser dock en ökad risk med att komma längre ifrån varandra i uppdragen, förlora ett informationsflöde och samarbete i de strategiska frågorna, vilket annars ger förutsättningar för att skapa en god bild av planeringen framåt i frågor som i ett senare skede kan landa in på förvaltningen.

Årets verksamhet i övrigt

Kontinuitetsplanering i våra verksamheter:

Kontinuitetshantering fokuserar på planering, så att organisationen ska kunna upprätthålla verksamheter och processer oavsett händelse. En uppdatering av förvaltningens krisplan har skett under året, arbete pågår med översyn av rutiner samt att utbildning/övning planeras.

Utbildning är genomförd för medarbetare inom stabschefs-funktionen. Bygg- och miljöförvaltningen ansvarar inte för drift av någon egen samhällsviktig verksamhet.

En övergripande krisplan är framtagen, samt även nedbrutet på miljö/hälsoskydd respektive livsmedel/dricksvatten.

Informationssäkerhet

Nämnden deltar i arbetet med att se till att informationstillgångar finns tillgängliga när de behövs, att de är korrekta, och att obehöriga inte får åtkomst till dem. Förvaltningen har antagit riktlinjer för informationssäkerhet och deltar även i det kommungemensamma arbetet. Verksamhetssystemet har klassats genom KLASSA, en metod för att arbeta systematiskt med informationssäkerhet.

Kommunen använder nano-utbildningar inom informationssäkerhet och dataskydd för att stärka medarbetarnas kunskap och medvetenhet. Dessa korta digitala utbildningar ger snabb och effektiv vägledning om säker hantering av information, GDPR, lösenordshygien och skydd mot digitala hot. Resultaten visar att medarbetarna blir mer medvetna om risker och bättre rustade att hantera känsliga uppgifter på ett säkert sätt.

Taxor

Samtliga taxor inom nämndens verksamhetsområde behöver ses över till innehåll och struktur, det arbetet är delvis hanterat under året. Några taxor kvarstår att se över till struktur och innehåll.

En behovsutredning är framtagen och arbete pågår med tillsynsplan (fastställs i februari 2025), dessa kommer att översändas till länsstyrelsen som svar på revisionsföreläggandet.

Handlingsplan, utifrån Insiktsmätningen 2023

En övergripande handlingsplan med inriktning har tagits fram och är beslutad i nämnd. Förvaltningen har därefter arbetat vidare med resultatet. Aktiviteter har därefter lagts in i verksamhetsplan för 2025.

Folkhälsa

Det har tagits fram en verksamhetsplan för folkhälsoarbetet där såväl prioriterade målområden som insatser för året redovisas. Prioriterade utvecklingsområden har varit att integrera folkhälsa i kommunens ordinarie verksamhet samt att de insatser som görs ska främja förutsättningarna för en jämlik hälsa. Målområden för folkhälsoarbetet har under många år varit barn och ungas uppväxtvillkor, hälsofrämjande livsmiljö, drogförebyggande arbete samt att främja föreningars folkhälsoinsatser. Bygg- och miljönämnden har inte åtagit sig någon specifik aktivitet, och nämnden är ingen utförare, men myndighetsutövningen syftar till:

att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.

Så frågorna finns med i vårt dagliga arbete vid prövning och tillsyn, samt vid samverkan i samverkansprojekt över förvaltningsgränser och då bidrar förvaltningen med kunskap som handlar om att skapa bra livsmiljöer.

Regional avfallsplan

Nämnden har inte huvudansvar för något fokusområde/mål, men är delaktiga i arbetsgrupper när aktiviteter genomförs. Myndighetsutövningen inom området.

Den nationella avfallsplanen Avfall i ett cirkulärt samhälle och det avfallsförebyggande programmet Ett cirkulärt Sverige tänker efter – före har tagits fram av Naturvårdsverket, i enlighet med 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614) för att uppfylla kraven enligt artiklarna 28–30 i avfallsdirektivet. Det avfallsförebyggande programmet riktar in sig på ökad resurseffektivitet i produktions- och konsumtions- samt användningsleden, för att förebygga att avfall uppkommer. Den nationella avfallsplanen är mer inriktad på förbättrad hantering av det avfallet som uppkommit.

Kommunerna har från 2024 fått ansvar för insamlingen av förpackningsavfall från hushåll. Från samma datum gäller också krav på att bioavfall ska sorteras ut och samlas in separat. Från 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Senast 2027 ska samtliga kommuner ha infört fastighetsnära insamling från hushållen och samlokaliserade verksamheter som valt kommunal insamling för förpackningar i materialen papper, plast, metall och glas.

Nämndens roll handlar om att lämna information, rådgivning samt ansvara för myndighetsuppdraget enligt avfallsdirektivet.

Information, tillsyn och avgifter är viktiga verktyg för kommunen.

Övrigt

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att genomföra en inventering och ta fram förslag på åtgärder för att öka landskapets vattenhållande förmåga, där åtgärdsförslagen avser områden som ägs av kommunen. Bygg- och miljöförvaltningen är stödjande i det arbetet. För finansiering har bidrag sökts och erhållits (LONA- Lokala naturvårdssatsningen). Syftet med inventeringen var att öka organisationens kunskapsnivå och därigenom, om åtgärder vidtas, bidra till att öka landskapets vattenhållande förmåga. Insatsen syftade till att förebygga och minska risker i samband med ökande nederbörd och översvämning. Stöd gavs med 90 % av projektets totalkostnad. I ett första skede avgränsades inventeringen till våtmarker inom Söråns avrinningsområde. Totalt av avgränsningen ”Söråns avrinningsområde” ca 270 inventeringspunkter. En rapport har färdigställts av konsulten och arbete pågår med återrapportering till länsstyrelsen.

Internkontroll

1.13 Nämndens internkontrollplan

Nedan internkontrollplan beslutades av nämnden att gälla för 2024:

Nr	Process Rutin/system	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Metod
1	Rättssäkra beslut	Av länsstyrelsen upphäva (helt eller delvis) samt återförvisa beslut till nämnd (strandskyddsdispenser). Sammanställa och återföra kunskap till förvaltning och nämnd.	Förvaltningschef, med stöd av handläggare	Sammanställning samt dialog i samband med delårsrapport och årsrapport.
2	Ärendeprocessen	Säkerställa kvalitet, hantering och debitering utifrån rutiner. Stickprov i olika ärendegrupper bygglov, förhandsbesked, enskilda avlopp, miljötillsyn, livsmedel, hälsoskydd, alkohol/tobak/receptfria läkemedel. Samtliga byggsanktionsavgifter kontrolleras under året. Översyn av rutiner och mallar löpande.	Förvaltningschef, med stöd av medarbetare.	Sammanställning i delårsrapport och årsrapport.
3	Förebygga "Hot och våld"	Inrapportering av tillbud. Dialog inom förvaltningen samt att medarbetare ska känna till rutinen "Förebyggande hot och våld". Genomgång av inrapporteringen i KIA	Förvaltningschef, med stöd av HR	Sammanställning 4 gånger per år i samband med skyddskommitté. Rapporteras till nämnd i samband med delårsrapport/årsrapport. Säkerställa dialog och information vid APT återkommande.

1. Under året har nämnden beslutat i 16 dispensärenden, av de beviljade har 2 blivit upphäva av länsstyrelsen. I ett ärende kompletterades beslutet av länsstyrelsen med ett villkor. Länsstyrelsen överprövar endast de beslut som har ett positivt utfall, dvs där dispens medges. Vid delårsrapporteringen hade två ärenden redovisats för nämnd/förvaltning för en kunskapsöverföring. Sedan denna redovisning har inget ytterligare ärende återrapporterats då inget ärende blivit upphävt.

2. I ett fåtal ärenden, av samtliga, har debitering inte skett, dock har resonemang förts kring orsak. Enligt SKR:s bedömning finns möjlighet att ta ut avgift för tillsynsarbete i samband med miljöskänkelsavgifter och åtalansmälningar inom miljöbalkens område. Det finns dock särskild anledning att vara återhållsam med avgiftsuttag och restriktiv med att lägga ner tid i dessa ärenden. Remissvar är inte avgiftsgrundande, likaså obefogade klagomål och ansökan om vitesutdömande. Avgift tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut av nämnd enligt miljöbalken, eller bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken överklagas. Bygg respektive miljö skiljer sig åt när det gäller avgiftsuttag. Fortsatt fokus och kunskap inom området avseende debitering av nedlagd tid och tillsynsbegreppet behövs. För bygg respektive miljö finns det ett administrativt stöd för kontroll av att fakturering

sker. Under året har 9 byggsanktionsärenden registrerats och handlagts, samtliga med debiteringsunderlag.

3 Fyra gånger om året sammanställs de inrapporterade tillbuden, medarbetare har fått information om rutinen. Nämnden delges underlag i och med att FSG-protokollen meddelas nämnden. Antal riskobservationer uppgår till totalt sex stycken och det finns ett tillbud inrapporterat avseende hot vid platsbesök för tillsyn. Sedan delårsrapporteringen är det en riskobservation som tillkommit.

1.14 Övriga delar i internkontrollen

Kontrollpunkter för dataskyddsarbetet

Dataskyddsarbetet sker i samråd med informationssäkerhetssamordnare samt dataskyddsombud. Årlig genomgång av handlingsplan samt att eventuella nya punkter granskas som läggs till i handlingsplanen. Nämnden tillämpar tekniska, organisatoriska och administrativa säkerhetsåtgärder för att skydda de uppgifter vi har mot förlust, missbruk och obehörig åtkomst, röjande, ändring och förstöring.

Under året har nano-utbildningar genomförts av samtliga medarbetare för att öka kunskapen om informationssäkerhet.

Verksamhetens systematiska brandskyddsarbete

Systematiskt brandskyddsarbete sker regelbundet utifrån styrdokument, tillsynen dokumenteras av kontrollant. Revisionen genomförs årligen av fastighetsenheten, genom brandskyddsansvarig, inom teknik- och serviceförvaltningen.

En översiktlig genomgång av brandskyddet har skett av förvaltningschef i samband med inflyttningen, då det konstaterades några brister, vilka har avhjälppts. I de nya lokalerna kommer det genomföras en revision av teknik- och serviceförvaltningen samt brandskyddskontroller av brandskyddskontrollant.

Uppföljning av avtalssamverkan:

Samverkansavtal inom plan- och bygglagens område mellan kommuner inom Sjuhärad (Ulricehamns kommun, Svenljunga kommun, Borås Stad, Tranemo kommun, Herrljunga kommun, Vårgårda kommun och Marks kommun)

Avtalet omfattar myndighetsutövning inom plan- och bygglagens område. Syftet med avtalet är att kunna nyttja varandras personalresurser och därigenom minska sårbarheten samt öka kapaciteten och effektiviteten. Vid behov ska kommuner som omfattas av avtalet kunna kontakta någon av de andra kommunerna för stöd. Den tilltänkta uppdragstagaren

har alltid rätt att inte anta uppdraget. Uppdragstagaren har rätt till ersättning från den andra kommunen för sitt arbete. Inom samverkansavtal för bygglov har en handfull ärenden handlagts av Borås Stad, bland annat pga att jäv förelåg i samband med flytt till nya lokaler. Ett tidigare avtal inom samma myndighetsområde, med angränsande kommun (inget samverkansavtal enligt kommunallagen), har genomlysts och nu upphävts.

Samverkansavtal inom miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedelsområdet mellan kommuner inom Sjuhärad

(Ulricehamns kommun, Svenljunga kommun, Borås Stad, Tranemo kommun, Herrljunga kommun, Vårgårda kommun och Marks kommun)

Avtalet omfattar miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedelsområdet. Målet med avtalet är att kunna nyttja varandras personalresurser och därigenom öka kapaciteten, minska sårbarheten och öka effektiviteten. Vid behov ska kommuner som omfattas av avtalet kunna kontakta någon av de andra kommunerna för att be om hjälp. I avtalet benämns detta som att beställa uppdrag. Den tilltänkta uppdragstagaren har alltid rätt att inte anta uppdraget. Uppdragstagaren har rätt till ersättning från den andra kommunen för sitt arbete.

Inom samverkansavtal för områdena miljö/hälsoskydd och livsmedel (inom 7-härad) så har avtalet nyttjats vid enstaka tillfälle i samband med jävssituation.

Samverkansavtal inom tillsynsområdena alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Samverkansavtal tecknades med Marks kommun under hösten inom tillsynsområdena alkohol, tobak och receptfria läkemedel. Avtalet är ett köp-avtal, dvs vi köper tid (inte behovsstyrt utan köp av en del av tjänst för att utföra lagstadgad tillsyn inom området).

Kommunerna ska gemensamt samverka avseende myndighetsutövning, inkluderande tillsyn, inom områdena alkohol, tobak och receptfria läkemedel samt däri även ingående e-cigarettor och tobaksfria nikotinprodukter. Samverkan innefattar inte de bestämmelser om rökfria miljöer som regleras i lagen om tobak och liknande produkter.

Samverkansavtal avseende Energi- och klimatrådgivning, med Borås Stad, Herrljunga kommun, Härryda kommun och Vårgårda kommun

Ett nytt avtal tecknades under året.

Samarbetskommunerna har ett gemensamt mål att erbjuda kostnadsfri och opartisk energi- och klimatrådgivning till sina kommuninvånare och de som verkar i kommunerna i enlighet med kraven i Förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning. Den kommunala samverkan syftar till att uppfylla kraven i 3-9 § Förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning genom att erbjuda opartisk rådgivning, fri från kommersiella intressen med lokal kunskap som

Årsrapport nämnderna
Helår 2024
Bygg- och miljöförvaltningen

garanteras genom de samarbetande kommunernas offentliga uppdrag och lokala kännedom. Se uppföljning under rubriken "Företagande".